

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічної теорії**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
/Сержанов В.В./
«28» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародна торгівля

Рівень вищої освіти: **другий(магістерський)**
Галузь знань: **07 Управління та адміністрування**
Спеціальність: **076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
Освітня програма: **Міжнародна комерція**
Статус дисципліни: **обов'язкова**
Мова навчання: **українська**

Ужгород 2020

Робоча програма навчальної дисципліни **Міжнародна торгівля**
для здобувачів вищої освіти галузі знань **07 Управління та адміністрування** спеціальності **076**
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітньої програми «Міжнародна
комерція».

Розробник: Булеца Н. В., к.е.н., доцент кафедри економічної теорії

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
протокол № 9 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри економічної теорії Молнар Олександр Сергійович

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

протокол № 7 від «28» серпня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії Шуліко А.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 7	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 210	1-й	1-й
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 4.5	2-й	2-й
	Лекції:	
	42	12
	Практичні (семінарські):	
	36	8
Вид підсумкового контролю: письмовий	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: екзамен	Самостійна робота:	
	132	190

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна торгівля» є формування системи теоретико-прикладних знань про сучасну роль, функціональне наповнення та інструментарій міжнародної торгівлі у високо конкурентному середовищі.

Завдання дисципліни "Міжнародна торгівля" полягають у:

- розвитку вміння студентів творчо аналізувати стан міжнародної торгівлі, визначати проблеми і тенденції її розвитку;
- формування у студентів розуміння закономірностей, логіки та механізмів міжнародної торгівлі ,
- надання знань про організацію зовнішньоторговельної діяльності, про методи та форми її реалізації;
- формування у студентів практичних навичок щодо укладання міжнародних комерційних контрактів;
- використання одержаних знань в умовах України, виходячи з цілей її інтеграції у сучасну систему світогосподарських зв'язків.

Опанувавши курс студенти повинні **вміти**:

- працювати із системою показників розвитку міжнародної торгівлі для виявлення сучасного стану та тенденцій її розвитку,
- вибирати оптимальні форми організації зовнішньоторговельної діяльності та методи проведення зовнішньоторговельних операцій,
- аналізувати систему регулятивних інструментів зовнішньоторговельної політики та адаптувати до неї зовнішньоторговельну діяльність конкретних компаній,
- формулювати основні статті зовнішньоторговельного контракту;
- оформлювати основні товарні документи по зовнішньоторговельній угоді.

Після вивчення даного курсу студенти мають **знати**:

- сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі,
- принципи організації міжнародної торговельної діяльності,
- форми міжнародної торгівлі,
- методи міжнародної торгівлі,
- особливості регулювання міжнародної торгівлі,
- рамкові умови ведення зовнішньоторговельної діяльності,
- порядок укладання міжнародного комерційного контракту, його структуру та виконання.

Відповідно до освітніх програми «Міжнародна комерція» , вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК-2);
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), в тому числі, з іноземними представниками (ЗК-4);
- здатність генерувати нові ідеї, ініціативність та дух підприємництва (ЗК-6);
- здатність до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації у сфері підприємництва та торгівлі (ЗК-8);
- здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур (ФК-1);
- здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у міжнародній комерції (ФК-4);
- здатність створювати умови для ідентифікації товарів, застосовуючи електронно-довідкову інформацію щодо їх походження, складу, способу виробництва, умов використання тощо (ФК-8);

- здатність визначати майбутні тренди в міжнародній торгівлі на світовому ринку та прогнозувати їх вплив на комерційну діяльність підприємств (ФК-9);
- здатність досліджувати динаміку зміни ринкової кон'юнктури й узагальнювати розвиток ситуацій (ФК-11);
- здатність застосовувати передові форми та методи організації торговельної взаємодії між суб'єктами міжнародних відносин, здійснювати міжнародні розрахунки з врахуванням ризиків, кон'юнктури ринків, в умовах глобального конкурентного середовища (ФК-13);
- здатність виявляти і оцінювати роль чинників глобального розвитку, а також їх вплив на ведення міжнародного бізнесу (ФК-15);
- здатність створювати систему комунікацій по просуванню товарів і послуг на світовому ринку та розробляти стратегію збутової діяльності підприємства (ФК-16);

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна торгівля» є опанування таких освітніх компонент освітньої програми «Міжнародна комерція».

OK 1.1	Глобальна економіка
OK 1.2	Соціальна відповідальність та корпоративна культура
OK 1.3	Методологія наукових досліджень з міжнародної комерції
OK 1.4	Регулювання спорів у міжнародній комерції
OK 1.5	Управління транснаціональними корпораціями

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП «Міжнародна комерція», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Визначати, аналізувати проблеми в міжнародній комерції та розробляти заходи щодо їх вирішення	ПРН 2
Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері міжнародної комерції.	ПРН5
Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері міжнародної комерції	ПРН7
Володіти методами регулювання ЗЕД, механізмами гармонізації митних процедур, розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері міжнародної комерції	ПРН9
Оцінювати кон'юнктуру світових ринків: товарів, послуг, робочої сили, капіталів, технологій, валютного ринку.	ПРН12
Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати	ПРН13
Володіти професійними навичками реалізації товарознавчо-комерційних завдань щодо асортименту і якості товарів шляхом вирішення, переважно, діагностичних та евристичних задач діяльності.	ПРН20
Уміти оцінювати якість, створювати та вдосконалювати пропозицію основних груп товарів та послуг, з урахуванням вимог чинної національної та міжнародної	ПРН25

законодавчої бази, системи міжнародного технічного регулювання, інтересів споживачів.	
---	--

Очікуванні результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Міжнародна торгівля»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти розробляти заходи щодо вирішення проблем в міжнародній комерції.	ПРН 2
Вміти професійно, в повному обсязі виконувати поставлені завдання у сфері міжнародної комерції.	ПРН5
Вміти впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері міжнародної комерції	ПРН7
Вміти розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері міжнародної комерції	ПРН9
Мати змогу оцінити кон'юнктуру світових ринків: товарів, послуг, робочої сили, капіталів, технологій, валютного ринку.	ПРН12
Вміти аналізувати функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати	ПРН13
Вміти реалізувати товарознавчо-комерційні завдання щодо асортименту і якості товарів.	ПРН20
Уміти оцінювати якість основних груп товарів для вдосконалення пропозиції з урахуванням законодавчої бази та інтересів споживачів.	ПРН25

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях; модульні контрольні роботи; екзамен; виконання індивідуальних та групових навчально-дослідницьких завдань під час аудиторних занять та самостійної роботи що створюються на основі програмних результатів навчання; виконання тестових завдань.

Самостійна робота також включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед екзаменом; опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; побудову мультимедійних презентацій тощо.

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми професійно орієнтованої проблематики з елементами наукового дослідження та його презентація; дослідження практичних ситуацій; розв'язування тестових завдань; пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем; аналіз підручників; збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми тощо.

Аудиторна, самостійна та індивідуальна робота здобувачів вищої освіти забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями, дистанційною організацією навчання в системі Moodle, індивідуальними семестровими завданнями та методичними рекомендаціями для самостійної роботи; тестовими завданнями для контролю та самоконтролю знань, умінь і навичок.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських, тестування, написання реферативних робіт тощо. Форми організації поточного контролю: індивідуальна, групова, фронтальна. Методи поточного контролю: усний та письмовий. Форма модульного контролю: написання модульної контрольної роботи, включаючи описові завдання та тести.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання індивідуальних завдань є: здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються різноманітні методи навчання: за джерелом інформації (словесні: розповідь, бесіда, лекція (оглядова, проблемна, тощо); наочні: ілюстрація, демонстрація; практичні); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації (індуктивні, дедуктивні, аналітичні); за ступенем самостійності мислення здобувачів при засвоєнні знань (репродуктивні, пошукові, дослідницькі), метод «мозкового штурму» та ін.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів і тестування) та індивідуальної (самостійної) роботи студента (практичний компонент – реферат, стаття, есе тощо).

Форма модульного контролю: модульні контрольні роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Здобувачі вищої освіти вивчають дану дисципліну протягом семестру і складається із двох модулів. В кінці кожного модуля (лекції, практичні заняття) виконується модульна контрольна робота.

Поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100 бальною системою за кожний модуль – по 50 балів за модульну контрольну роботу та 50 балів також виставляє викладач на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань і тестування) та індивідуальної (самостійної) роботи здобувача вищої освіти (практичний компонент – реферат, доповідь, стаття, есе тощо).

Критерії оцінювання знань та підсумкового контролю.

Оцінка знань, умінь та практичних навичок студента з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів:

- поточного контролю знань;

- підсумкового контролю знань (залік/екзамен).

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється за двома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи оцінці підлягають:

- відвідування семінарських занять;
- активність на семінарських заняттях;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу;
- підготовка і презентація рефератів, наукових доповідей, участь в олімпіадах тощо.

Максимальна оцінка контролю систематичності та активності роботи становить 10 балів.

Порядок оцінювання:

10 балів – відвідано не менше 90% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

7 балів – відвідано не менше 75% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»

5 балів – відвідано не менше 60% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

3 балів – відвідано не менше 50% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

Систематичність та активність роботи всіх інших студентів оцінюється в «0» балів.

Оцінювання індивідуальної (самостійної) роботи здійснюється у межах 20 балів:

- **10 балів** – за підготовку рефератів, проектних та творчих робіт, а саме:

- за підготовку рефератів – до 3 балів за 1 роботу;

- проектних робіт – до 3 балів за 1 роботу;

- творчих робіт – до 3 балів за 1 роботу;

- **10 балів** – за участь в наукових конференціях, підготовку науково-дослідних статей та їх озвучення, опрацювання наукових статей та першоджерел, участь в олімпіадах та конкурсах, а саме:

- за участь в наукових конференціях – до 3 балів за 1 роботу;

- підготовку науково-дослідних статей та їх озвучення – до 2 балів за 1 роботу;

- опрацювання наукових статей та першоджерел – до 2 балів за 1 роботу;

- участь в олімпіадах та конкурсах – до 3 балів за 1 роботу;

Модульний контроль

Протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують два модульні завдання, кожне з яких оцінюється в діапазоні від 0 до 50 балів.

Модульне завдання виконується у вигляді письмової контрольної роботи і включає два теоретичні питання та тести;

Недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення роботи, незагальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк (мінус 5 балів);

Максимальна оцінка одного модульного контролю становить 50 балів.

В разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин здобувач вищої освіти має право за дозволом декана скласти їх протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Підсумкова оцінка з дисципліни

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів що визначаються університетом. Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується в УжНУ, реєструється прийнятим в університеті чином з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

За результатами підсумкової атестації зі змістового модуля (дисципліни) результати оцінювання перераховуються в шкалу оцінювання ECTS та національну шкалу за системою:

Семестрова оцінка є середньоарифметичною сумою балів двох змістових модульних контролів. Наприклад, студент за результатами першого модульного контролю набрав 80 балів; за результатами другого модульного контролю отримав 100 балів; семестрова оцінка у подібному випадку складе: $(80+100)/2 = 90$ (за шкалою ЄКТС – «А»; за розширеною національною шкалою – «відмінно»).

Студент, який в результаті поточного оцінювання, або підсумкового контролю за змістовними модулями отримав більше 60 балів і отриманий бал його влаштовує, має право не складати екзамен із дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що студент(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль з дисципліни, він (вона) має складати екзамен.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав менше **60 балів з обов'язаний** складати екзамен із дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж **60 балів**, він (вона) рахуються такими, що не здали підсумковий контроль.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за шкалою, наведеною в таблиці

Шкала оцінювання навчальних досягнень

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	ICP 20	50	100
15	15			

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T3	T4	T5	ICP 10	50	100
15	15	10			

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	ICP 20	50	100
10	10	10			

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T9	T10	ICP 20	50	100
15	15			

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1,2		Модуль 3,4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	35	5	30
Доповіді згідно переліку індивідуальних завдань	1	15	1	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі здобувачі, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – здобувачі, які отримали не менше 35 балів. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати МКР та поточного контролю під час практичних, самостійної та індивідуальної роботи. До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Здобувач, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю

оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

У наведеній нижче таблиці вказано критерії, за якими визначається рівень навчальних досягнень здобувача та відповідні відсотки за виконану роботу. Слід вважати, що знання, уміння та навички здобувача відповідають певному рівню навчальних досягнень, якщо вони відповідають критерію, вказаному для цього рівня, та критеріям для всіх попередніх рівнів.

Рівні навчальних досягнень	Відсотки	Критерії оцінювання навчальних досягнень
F	0-35%	Здобувач: дає неправильні відповіді на всі запитання передбачені програмовим матеріалом, у наведенні прикладів і не може їх виправити, не знайомий з основною літературою; не розуміє сутності основних категорій; не дає правильної відповіді на додатково поставлені запитання
FX	35-59%	Здобувач: розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них; має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок
E	60-63 %	Здобувач: пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати основне навчальне завдання
D	64-73%	Здобувач: вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні методи контролю навчальних досягнень, що використовуються та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою
C	74-81 %	Здобувач: добре володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання
B	82-89 %	Здобувач: вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані; має сформовані навички використання методів навчання і виховання

Рівні навчальних досягнень	Відсотки	Критерії оцінювання навчальних досягнень
А	90 - 100%	<p>Здобувач:</p> <ul style="list-style-type: none"> має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі навчальної діяльності; вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; вміє самостійно знаходити джерела різноманітних відомостей і використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; вміє виконувати завдання, не передбачені в навчальній програмі; має стійкі навички використання методів контролю навчальних досягнень вільно опановує та використовує сучасні методи навчання і виховання, а також інформаційно-комунікаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування професійно орієнтованих завдань

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Торгівля в системі міжнародного бізнесу.

Сутність міжнародної торгівлі. Роль міжнародної торгівлі в системі міжнародних економічних відносин. Операційний та державно-політичний підходи до розуміння сутності міжнародної торгівлі.

Концепції розвитку міжнародної торгівлі. Етапи розвитку міжнародної торгівлі та критерії їх виокремлення.

Особливості торговельних процесів і методів їх регулювання щодо сучасного етапу розвитку міжнародної торгівлі.

Тема 2. Форми міжнародної торгівлі

Звичайна торгівля. Торгівля за режимом найбільшого сприяння. Преференційна та дискримінаційна торгівля.

Традиційна (проста) торгівля. Торгівля за кооперацією. Компенсаційна (зустрічна торгівля). Оренда (лізинг).

Особливості світової торгівлі сировинними товарами. Специфіка біржової торгівлі сировинними товарами. Сучасні тенденції світової торгівлі сировинними товарами.

Особливості торгівлі готовою продукцією. Види торгівлі готовою продукцією. Відкриті та закриті тендери при торгівлі готовою продукцією.

Торгівля комплектним обладнанням. Торгівля «під ключ». Підрядники та субпідрядники в торгівлі готовою продукцією.

Специфічні риси торгівлі послугами в порівнянні із традиційною міжнародною торгівлею товарами.

Особливості надання транспортних послуг. Послуги з міжнародного туризму. Інші види послуг, що торгуються на світових ринках.

Міжнародні організації в регулювання міжнародної торгівлі послугами.

Поняття продукту інтелектуальної праці. Основні характеристики організації торгівлі продуктами інтелектуальної праці. СОТ про міжнародну торгівлю продуктами інтелектуальної праці.

Торгівля патентами та ліцензіями. Класифікація ліцензій у міжнародній торгівлі. Виплати винагороди за ліцензійними угодами. Торгівля інжиніринговими послугами. Типізація інжинірингових послуг у міжнародній торгівлі. Вартість інжинірингових послуг.

Модуль 2

Тема 3. Методи міжнародної торгівлі

Торгово-посередницькі фірми, їх функції та призначення. Типи торговельно-посередницьких фірм. Посередницькі операції та їх види. Операції з перепродажу. Комісійні операції. Агентські операції. Брокерські операції.

Торгівля через лізингові компанії. Послідовність і типи операцій при торгівлі через лізингові компанії.

Поняття організованих товарних ринків. Основні види організованих товарних ринків.

Сутність і функції міжнародних товарних бірж. Типізація товарних бірж. Біржові товари. Елементи біржової інфраструктури і техніка біржових операцій. Тенденції розвитку міжнародних товарних бірж.

Міжнародні тендери (торги): сутність та основні функції. Типізація міжнародних тендерів. Техніка організації та проведення міжнародних тендерів.

Сутність та організаційні форми аукціонної торгівлі. Основні предмети торгу та міжнародні центри аукціонної торгівлі. Техніка організації та проведення міжнародних аукціонів. Тенденції розвитку міжнародних аукціонів.

Міжнародні виставки / ярмарки. Найбільші виставкові центри світу. Класифікація міжнародних виставок / ярмарків. Особливості організації та проведення міжнародних виставок / ярмарків.

Тема 4. Регулювання міжнародної торгівлі.

Система регулювання міжнародної торгівлі: сутність та основні рівні.

Тенденції розвитку сучасної системи регулювання міжнародних торговельно-економічних відносин.

Основні форми обмежувальної ділової практики Методи та інструменти обмежувальної ділової практики.

Основні типи зовнішньоторговельних політик у міжнародній практиці. Адміністративні та економічні методи регулювання міжнародної торгівлі.

Напрями та інструменти регулювання міжнародної торгівлі на міжнаціональному рівні. Особливості наднаціонального рівня регулювання міжнародної торгівлі.

Міжнародні організації з врегулювання міжнародної торгівлі та сприяння її розвитку. Роль СОТ у регулюванні міжнародних торговельних відносин.

Тема 5. Система міжнародних комерційних контрактів.

Зовнішньоторговельні контракти та їх класифікація. Контракт купівлі-продажу з разовим постачанням, з періодичним постачанням, з оплатою в грошовій формі, з оплатою в товарній формі та контракт купівлі-продажу з оплатою в змішаній формі. Основні принципи міжнародного комерційного контракту.

Умови зовнішньоторговельного контракту. Визначення якості та кількості предмету контракту. Ціна контракту. Валютно-фінансові умови контракту.

Модуль 3

Тема 6. Структура і зміст міжнародного комерційного контракту.

Зміст контрактів міжнародної купівлі-продажу. Умови, що повинні бути передбачені в контракті: назва, номер договору (контракту), дата та місце його укладання; преамбула; предмет договору (контракту); кількість та якість товару (обсяги виконання робіт, надання послуг); базисні умови постачання товарів (прийому/здачі виконання робіт або послуг); ціна та загальна вартість контракту; умови платежів; умови здавання-приймання товару (робіт, послуг); пакування та маркування; форс-мажорні обставини; санкції та рекламації; урегулювання спорів у судовому порядку; місце знаходження (проживання), поштові та платіжні реквізити сторін.

Тема 7. Укладання міжнародних комерційних контрактів.

Етапи підготовки до укладання контракту. Вибір контрагента. Установлення контакту з потенційним покупцем. Оферта. Тверда та вільна оферта. Контроферта. Акцепт. Документи, що оформлюються до укладання експортної угоди. Документи, що оформлюються перед укладанням імпортової угоди.

Етапи укладання міжнародного контракту купівлі-продажу: переддоговірний період, комерційні переговори, парафування тексту контракту, підписання контракту.

Тема 8. Виконання міжнародних комерційних контрактів.

Зобов'язання щодо виконання контракту міжнародної купівлі-продажу. Підготовка товару до відвантаження. Виконання продавцем вимог щодо відвантаження товару: упакування та маркування товару.

Групи зовнішньоторговельних документів, що підтверджують виконання контракту. Документи з забезпечення виробництва експортного товару, з підготовки товарів до відвантаження, фінансові документи, товаросупроводжувальні документи (комерційні, страхові, транспортні, транспортно-експедиторські, митні).

Модуль 4

Тема 9. Правила і процедури врегулювання торговельних суперечок.

Комісія ООН з питань права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ); Європейський арбітраж їх функції та основні задачі. Арбітражний суд Міжнародної торгової палати та арбітражні суди національних торгово-промислових палат. Орган вирішення спорів у рамках СОТ. Процес урегулювання спорів третейською групою, яка була створена Органом розв'язання спорів СОТ.

Лондонський міжнародний третейський суд. Американський арбітраж. Роль Української ТПП та ТПП м. Києва у врегулюванні міжнародних комерційних спорів

Тема 10. Сучасна торговельна політика України.

Митно-тарифне регулювання ЗЕД в Україні. Єдиний митний тариф України. Структура видів ввізного мита. Трансформація торгового режиму України. Угоди України про вільну торгівлю, а також угоди про надання режиму найбільшого сприяння або національного режиму.

Головні зобов'язання України як члена СОТ: ціновий контроль; внутрішнє оподаткування; інтелектуальна власність; санітарні та фітосанітарні обмеження імпорту; імпортне мито; кількісні обмеження імпорту; експортні мита та обмеження; правила стандартизації. Наслідки вступу України до СОТ. Щорічний членський внесок України до СОТ.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Торгівля в системі міжнародного бізнесу.		4	4		3	14
Тема 2. Форми міжнародної торгівлі		3	3		3	13
Модуль 2						
Тема 3. Методи міжнародної торгівлі		4	4		3	13
Тема 4. Регулювання міжнародної торгівлі.		4	4		3	13
Тема 5. Система міжнародних комерційних контрактів.		4	3		3	13
Модульна контрольна робота		2				
Разом за модуль		21	18		15	66
Модуль 3						
Тема 6. Структура і зміст міжнародного комерційного контракту.		4	4		3	14
Тема 7. Укладання міжнародних комерційних контрактів.		4	3		3	13
Тема 8. Виконання міжнародних комерційних контрактів.		4	4		3	13
Модуль 4						
Тема 9. Правила і процедури врегулювання торговельних суперечок.		3	4		3	13
Тема 10. Сучасна торговельна політика України.		4	3		3	13
Модульна контрольна робота		2				
Разом за модуль		21	18		15	66
Разом за семестр	78	42	36		30	132

6.2.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Заочна форма навчання					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Тема 1. Торгівля в системі міжнародного бізнесу.		1				19
Тема 2. Форми міжнародної торгівлі		2	2			19
Тема 3. Методи міжнародної торгівлі		1				19
Тема 4. Регулювання міжнародної торгівлі.		1	2			19
Тема 5. Система міжнародних комерційних контрактів.		1	2			19
Тема 6. Структура і зміст міжнародного комерційного контракту.		1				19
Тема 7. Укладання міжнародних комерційних контрактів.		1				19
Тема 8. Виконання міжнародних комерційних контрактів.		2	2			19
Тема 9. Правила і процедури врегулювання торговельних суперечок.		1				19
Тема 10. Сучасна торговельна політика України.		1				19
Разом	210	12	8			190

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Торгівля в системі міжнародного бізнесу.	4	
2	Тема 2. Форми міжнародної торгівлі	4	2
3	Тема 3. Методи міжнародної торгівлі	4	
4	Тема 4. Регулювання міжнародної торгівлі.	4	2
5	Тема 5. Система міжнародних комерційних контрактів.	4	2

6	Тема 6. Структура і зміст міжнародного комерційного контракту.	4	
7	Тема 7. Укладання міжнародних комерційних контрактів.	4	
8	Тема 8. Виконання міжнародних комерційних контрактів.	4	2
9	Тема 9. Правила і процедури врегулювання торговельних суперечок.	2	
10	Тема 10. Сучасна торговельна політика України.	2	
Разом		36	8

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Торговельна політика	22	31
2	Торгова політика Європейського союзу	22	31
3	Методи здійснення експортно-імпорتنих операцій	22	32
4	Організовані товарні ринки	22	32
5	Контракти міжнародної купівлі-продажу	22	32
6	Врегулювання міжнародних торгових спорів	22	32
Разом		132	190

Індивідуальна робота студентів:

- виконання індивідуального завдання (презентація);
- розв'язування розрахункових та тестових завдань.

Виконання індивідуального завдання кожним студентом. Цей вид робіт спрямований на підготовку презентаційного матеріалу, щодо тем (розділів, питань) самостійного опрацювання (наведені вище).

Самостійна робота також включає:

опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до семінарських (практичних) занять; систематизацію вивченого матеріалу перед екзаменом; опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; переклад іноземних джерел встановленої тематики; розроблення мультимедійних презентацій тощо.

Перелік тем для самостійної роботи студента:

1. Антидемпінгові розслідування в міжнародній торгівлі.
2. Арабський спільний ринок: особливості інтра регіональної торгівлі.
3. Бартерні операції в міжнародній торгівлі.
4. Використання складів у зовнішньоторговельній практиці:

переваги та недоліки.

5. Вплив СОТ на міжнародну торгівлю.
6. Встановлення мінімальної імпортової ціни: механізм реалізації та втілення.
7. Електронні аукціони в міжнародній торгівлі.
8. Ембарго в зовнішній торгівлі: економічне значення.
9. Заочні аукціони: переваги та особливості організації.
10. Зовнішня і внутрішня торгівля країн Євросоюзу.
11. Консалтингові послуги на світовому ринку.
12. Міжнародна організація з кави: завдання та результати функціонування.
13. Міжнародна організація з цукру: завдання та результати функціонування.
14. Міжнародна торговельна політика: інструментарій.
15. Міжнародний ринок туристичних послуг.
16. Міжнародні виставки: види та значення в міжнародній торгівлі.
17. Міжнародні товарні аукціони.
18. Міжнародні ярмарки як форма міжнародної торгівлі.
19. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю. Види біржових операцій.
20. Операції з давальницькою сировиною в міжнародній торгівлі.
21. Особливості світової торгівлі чаєм.
22. Особливості торговельних відносин в Азії.
23. Послуга як особливий вид товару у зовнішній торгівлі.
25. Правила визначення походження товару.
26. Принцип недискримінації в міжнародній торгівлі: механізм втілення.
27. Принцип прозорості в міжнародній торгівлі: механізм втілення.
28. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО).
29. Рада митного співробітництва: основні завдання та значення у міжнародній торгівлі.
30. Регіональні ринки Африки: чинники формування.
31. Регіональні ринки Південної Америки: особливості та значення в міжнародній торгівлі.
32. Регіональні ринки світової торгівлі.
33. Роль міжнародних організацій у міжнародній торгівлі.
34. Роль транснаціональних корпорацій у міжнародній торгівлі.
35. Сучасні теорії міжнародної торгівлі.
36. Торговельні відносини в Європі.
37. Торговельні війни: вплив на економіку країн-учасниць та третіх країн.
38. Торговий Союз Арабського Магрибу (Алжир, Марокко, Туніс, Лівія, Єгипет): особливості інтра регіональної торгівлі та значення в міжнародній торгівлі.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
2. В.В. Рокоча. Міжнародна торговельна діяльність. – К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»., - 2018. – 698 с.
3. Григорова-Беренда Л. І. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навчальний посібник / Л. І. Григорова-Беренда, М. В. Шуба. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2016. – 136 с.

4. Григорова-Беренда Л. І. Зовнішня торгівля України /Л. І. Григорова-Беренда, А. С. Поліванцева // Матеріали X науково-практичної конференції молодих вчених «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» 3 квітня 2015 року. –Х. : ХНУ ім. Каразіна, 2015. – С. 306–310.
5. Світова економіка : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
6. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.

Допоміжна література

1. Закон України Про зовнішньоекономічну діяльність № 959-ХІІ від 16.04.1991 р. (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1991. – № 29 – Ст. 377. – Режим доступу:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/959-12/page>.
2. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів(контрактів) №833/6024 від 21.09.2001 р.
3. Feenstra R. C. International Trade / R. C. Feenstra, A. M. Taylor. – 3rd ed. – Worth Publishers, 2014. – 464 p.
4. British Petroleum [Electronic Resource]. – Official website. – Way of access: <http://www.bp.com>.
5. The World Coal Association [Electronic Resource]. – Official website. – Way of access : <http://www.worldcoal.org>.
6. Organization of the Petroleum Exporting Countries [Electronic Resource]. – Official website. – Way of access : <http://www.opec.org>.
7. International Grains Council [Electronic Resource]. – Official website. – Way of access : <http://www.igc.int>.
8. Food and Agriculture Organization [Electronic Resource]. – Official website. – Way of access : <http://www.fao.org>.
9. International Sugar Organization [Electronic Resource]. – Official website. – Way of access : <http://www.isosugar.org>.
10. The International Coffee Organization [Electronic Resource]. – Official website. – Way of access : <http://www.ico.org>.